

SUFUs förslag till Grankulla stads utlåtande om utkastet till promemoria om skolors och läroanstalters lovtider

Bästa mottagare,

Grankulla stad tackar för möjligheten att lämna utlåtande om utkastet till promemoria gällande skolornas och läroanstalternas lov- och arbetstider. Staden önskar framföra följande synpunkter ur ett helhetsperspektiv som beaktar barns och ungas välbefinnande, familjernas livssituation, utbildningssystemets funktionalitet samt kommunernas planeringsförutsättningar.

En förändring av läsårets tidpunkt i förhållande till kalenderåret kan innebära konsekvenser för kommunernas ekonomi och verksamhetsplanering. Då kommunernas budgetar fastställs enligt kalenderår och skolornas verksamhet följer läsårsrytmen, riskerar en förskjutning av läsårets början att ytterligare försvåra samordningen mellan dessa system. Detta kan leda till utmaningar i resursplanering, uppföljning och dimensionering av verksamheten.

Nationella processer behöver beaktas. Den gemensamma elevansökan till andra stadiet, liksom tidpunkten för antagningsbesked, skulle förskjutas, vilket förlänger övergångsprocessen från grundskola till andra stadiet. En utdragen och mindre förutsägbar övergångsperiod kan skapa osäkerhet för elever i de högre årskurserna och försvåra planeringen av deras fortsatta studievägar. Även verksamheter där lärare arbetar över stadiegränser, såsom mellan grundskola och gymnasium, påverkas organisatoriskt av förändrade tidsramar.

Förslaget om ett utvidgat eller separat lov i april väcker flera pedagogiska och sociala frågor. Vårterminen är redan i nuläget uppdelad av flera avbrott i undervisningen, såsom påsk, första maj och Kristi himmelfärdsdag. Ytterligare ett lov riskerar att göra terminen ännu mer fragmenterad och försvåra upprätthållandet av kontinuitet i undervisningen. Detta påverkar i synnerhet elever som är i behov av tydliga strukturer, såsom barn och unga med neuropsykiatriska funktionsvariationer eller elever med skolfrånvaroproblematik. För dessa grupper är stabila rutiner och förutsägbarhet centrala faktorer för att stödja lärande och närvaro. Upprepade avbrott kan leda till ökad stress och göra det svårare att återgå till skolans rutiner efter lov, vilket i sin tur kan förstärka redan existerande svårigheter. Vi föreslår därför att vi inte lägger till ett ytterligare lov, utan vi skulle gärna lägga in den förslagna ledigheten i samband med en längre ledighet kopplat till påsklovet.

Ur ett pedagogiskt perspektiv framstår en mer sammanhållen lösning, där vårens ledighet koncentreras till påsklovet, som mer ändamålsenlig. En sådan lösning skulle bidra till att bevara en tydligare struktur under vårterminen och minska antalet övergångar mellan skola och ledighet.

Ur ett familjeperspektiv kan det finnas utmaningar med ett lov i april. Lovet infaller utanför den traditionella semesterperioden i arbetslivet, vilket innebär att en del vårdnadshavare kan ha svårigheter att få vardagen att gå ihop. För andra familjer kan detta vara en möjlighet.

Vidare bör det beaktas att föreningar och tredje sektorn traditionellt erbjuder verksamhet under sommarlovet, då efterfrågan är känd och strukturer etablerade. Det är osäkert i vilken utsträckning motsvarande verksamhet skulle kunna ordnas under ett lov i april. Detta kan leda till ett ökat ansvar för kommunerna att ordna meningsfull och tillgänglig lovverksamhet, vilket kräver både resurser och planering. Risken finns att skillnaderna mellan barn i olika livssituationer ökar, beroende på familjernas möjligheter att ordna omsorg och aktiviteter.

Vi ser både fördelar och nackdelar med att sommarlovet förverkligas enligt förslaget. När det gäller sommarlovets längd och placering är det viktigt att beakta den nordiska sommarens särdrag. De långa, ljusa dagarna har en positiv inverkan på barns och ungas psykiska och fysiska välbefinnande, inklusive möjligheter till återhämtning, fysisk aktivitet och socialt samspel. Samtidigt behöver balansen mellan återhämtning och meningsfull sysselsättning beaktas. För unga i de högre årskurserna är möjligheten till sommarjobb en viktig del av övergången till arbetslivet. Förändringar i sommarlovets struktur kan påverka arbetsmarknadens etablerade rytm och därmed ungas möjligheter att få arbete. Samtidigt kan en placering av sommarlovet som mer liknar modellerna i andra nordiska länder medföra fördelar, eftersom den bättre beaktar arbetslivets behov och sommarens semesterperioder i resten av Europa. Samtidigt behöver möjliga inverkningar på inlärning och välmående tas i beaktande om lovet förskjuts.

Oberoende av hur sommarlovet struktureras kräver förändringar en noggrann planering av kommunal lovverksamhet, särskilt med tanke på barn i utsatta situationer som är i behov av trygga vuxenkontakter och organiserad verksamhet även under lovperioder.

Grankulla stad vill slutligen betona vikten av en realistisk och tillräcklig tidtabell för eventuellt genomförande av förändringarna. Reformen berör flera centrala funktioner inom utbildningssystemet och kommunal verksamhet. Den kräver därför noggrann konsekvensbedömning, tillräckliga resurser samt tillräcklig införandetid. Flera effekter, särskilt gällande övergångar mellan utbildningsstadier, kan fullt ut bedömas först i ett senare skede när detaljerna i reformen klarnar.

Sammanfattningsvis bedömer Grankulla stad att de föreslagna förändringarna kan innebära såväl positiv utveckling som risker för såväl elevernas välbefinnande som lärande. Särskilt införandet av ett separat lov i april framstår som problematiskt med avseende på kontinuitet, jämlikhet och praktisk genomförbarhet. En bättre lösning vore att ha lovet i samband med påskan. Det finns därför behov av fortsatt beredning, där barnets bästa, utbildningens kvalitet och en hållbar helhet för såväl familjer som kommuner ges central tyngd.

Vi vill betona att tidpunkten och tidtabellen för att ge ett hörande var alltför snäv och orsakade att delaktigheten uteblev. En reform av det här slaget kräver tillräckligt med tid för diskussion och förankring för att lyckas.